

(НОВ) Чл. 5 – Отдаване на електронни материали

Библиотечното отдаване на материали осигурява възможността всички членове на обществото да имат достъп до всякакъв вид (физическо) публикувано съдържание, независимо къде живеят или от финансовото им състояние. В европейските държави, където ДИРЕКТИВА 2006/115/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост е транспонирана, обществените библиотеки имат правото да предоставят за ползване всяка книга, която притежават, на член на обществото, след предоставяне на компенсация на притежателите на авторски права.

Ситуацията при е-книгите е по-различна обаче с оглед на статута им по-скоро на услуги, отколкото на стоки, както и несигурността дали предоставянето на цифрови материали се подчинява на същите правила, както и предоставянето на физически копия. Едно решение на СЕС (C-174/15 VIB vs. Stichting Leenrecht) внася яснота, че предоставянето на потребителите на цифрови копия на принципа един потребител – едно копие, се подчинява на правилата на действащата директива. Това поставя е-книгите и библиотечното заемане на същото ниво, както е до момента – библиотеките действат, както винаги са действали – купуват книга и впоследствие я предоставят на потребителите.

Правилата на договорите при закупуване на цифрова книга обаче и как тя се предоставя на потребителите, ако съществуват технологични ограничения за това, остават важни въпроси от обществен интерес. В допълнение, следва да се осигури възможността за развитие на нови модели на споделяние, включително на принципа едно копие – множество потребители.

Нашето искане:

- Да се осигури възможност и изключение от правилата на авторското право за библиотечното отдаване на материали (поне за принципа едно копие - един потребител) включително и за цифрови книги.
- Да се препятства възможността различните клаузи в договори за закупуване на цифрови книги да ограничават възможността на библиотеките да ги отдават на потребителите.
- Като се вземе предвид тази позиция да се стартира диалог между носителите на авторски права и библиотеките, за да се развият модели за придобиване и отдаване на така придобитите материали, които да съответстват на нуждите на библиотеките

Какво предлага Комисията? В комюнике, съпътстващо предложенията, Комисията декларира, че изчаква решението на СЕС преди да реши как да действа. След самото решение, Комисията не е предприела никакви действия и така в предложенията на Комисията липсва разпоредба за предоставянето на цифрови книги на потребителите от библиотеките.

Какво липсва от предложението? От това следва, че библиотеките имат нужда от гаранции, че потребителите на библиотечни услуги могат да използват пълноценно предоставяни от библиотеките цифрови книги, като решението на СЕС бъде инкорпорирано в текста на директивата, както и да се осигури, че този вид отдаване на електронни материали няма да бъде ограничено от договорни разпоредби или мерки за технологична защита.